

Folkevalgtopplæring 2019

Rådmann Rolf Kåre Jensen

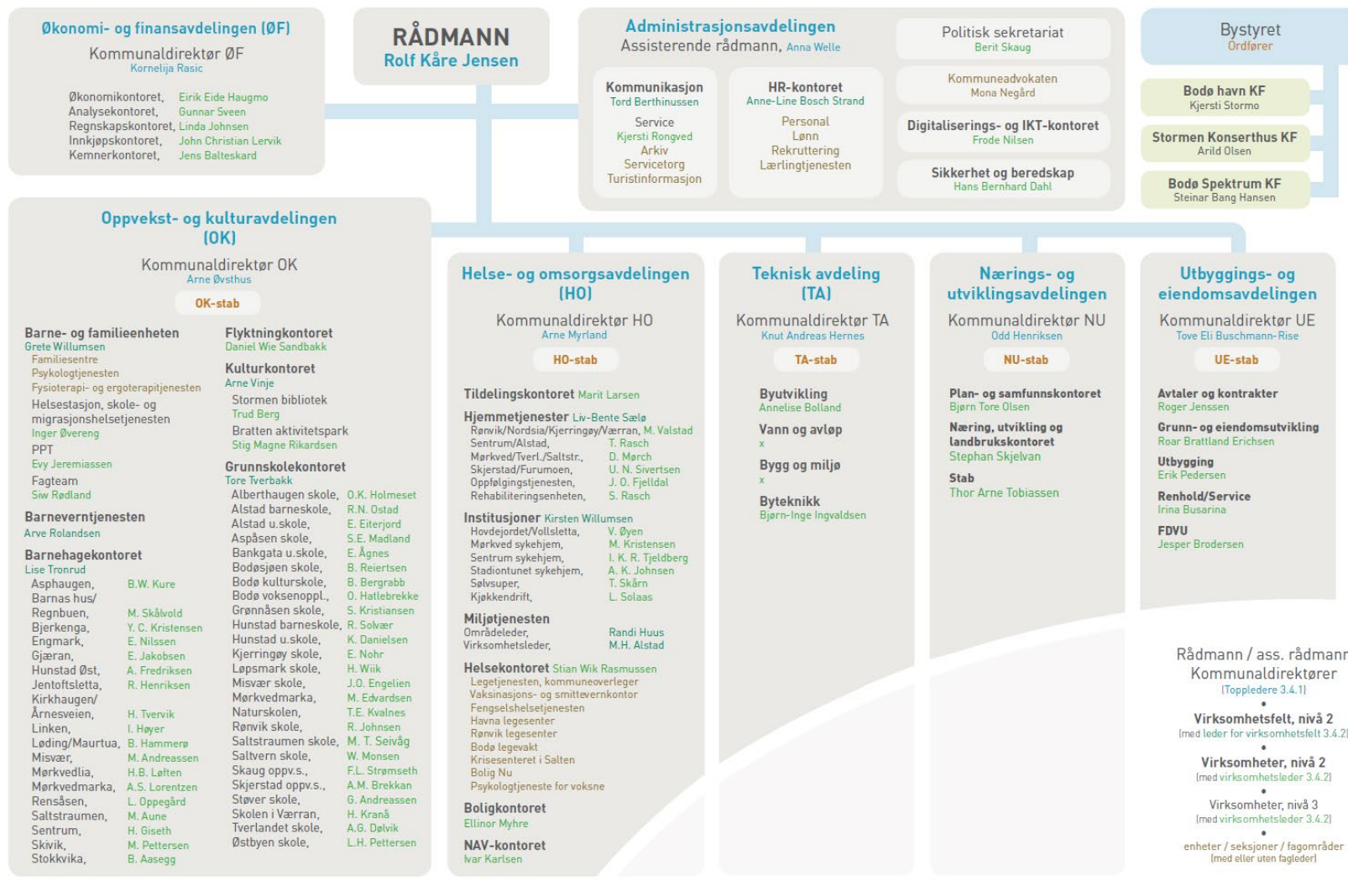

Tema for gjennomgang for bystyret 2. okt

- Administrativ organisering; organisasjonskart
- Politisk oppdrag
- Politisk styresett i Bodø kommune; dvs. formannskapsmodellen
- Samspill politikk – administrasjon
- Roller; dvs ansvar og rettigheter
  - Rådmannen (administrasjonen)
  - Politikerne og politiske nivå
  - Delegering
- Spørsmål og diskusjon

ADMINISTRATIVT ORGANISASJONSKART

Versjonsdato 17.09.2019. Endringer meldes til HR-kontoret v/anita.hjelle@bodo.kommune.no

Det politiske oppdraget for kommunepolitikerene

Handlingsrom:

- Kommunalt selvstyre
- Statlig styring
- EØS
- ❖ Lokalpolitisk handlingsrom

- Taushetsplikt – etisk reglement – habilitet - medier (inkl. sosiale media)

- Bystyre/ Kommunestyre – **myndigheten** er lagt til de folkevalgte

-----

- Ulike roller som folkevalgt:

- Ombud (noen ønsker hjelp; enkeltpersoner, grupper)
- Styring (vedtak fattes i Bystyret; flertallsvedtak)
- Politisk leder (uttrykke folkemeningen; og påvirke folkemeningen)
- Arbeidsgiver (ivareta overordnet arbeidsgiveransvar for kommunens 4500 ansatte)

Formannskapsmodellen

- Formannskapet er et folkevalgt organ i styringen av [kommunene](#).
- Kommuneloven fastslår at formannskapet skal ha minst fem medlemmer valgt av og blant kommunestyrets medlemmer.
- Formannskapet er dels et saksforberedende organ for [kommunestyret](#), men har også blitt delegert beslutningsmyndighet av kommunestyret i en lang rekke saker
- I formannskapsmodellen er det en rådmann som leder administrasjonen (i motsetning til i parlamentarismen, der et by-/ fylkesråd leder.
- Medlemmer og varamedlemmer til formannskap eller fylkesutvalg velges for fire år av og blant medlemmene av kommunestyret eller fylkestinget. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg.
- Formannskapet og fylkesutvalget behandler forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak. For øvrig fastsetter kommunestyret og fylkestinget selv området for formannskapets og fylkesutvalgets virksomhet. Formannskapet og fylkesutvalget kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov.

Tema Samspill – politikk administrasjon

Politikere og rådmann. Samspill og roller. Hvordan lykkes?

- **Noen formelle og uformelle utgangspunkter for forholdet politikk og administrasjon**
- **Mål og styring, roller og interesser: Hvordan kan jeg som rådmann skape en felles plattform med politikerne? Hvordan skape en god dialog**
- **Hvilke særlige behov oppstår i forhold til nyvalgte politikere og politikere i nye roller? Rådmannens rolle og muligheter**

Felles plattform for samhandling – kommuneloven viktig

Kombinasjonen av lov og god ressursutnyttelse er to viktige pilarer i det fundament rådmann behøver for å sikre seg en god, felles plattform for samhandling med politikerne.

§ 1. Lovens formål.

- Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.

Beslutninger – vedtak – delegering

1. Bystyrets medlemmer har kun myndighet når de opptrer som organ

- Kommuneloven § 6 fastslår at ingen andre enn kommunestyret, samlet i møte, kan ta avgjørelser på vegne av kommunen, med mindre noe annet er sagt uttrykkelig i lov eller forskrift eller kommunestyret selv har delegert myndigheten.
- Delegeringsreglement legges fram for bystyret på nyåret, men inntil så skjer gjelder nåværende reglement

Kommunelovens § 23, Rådmannen

1. Rådmannen er det øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov og innenfor de rammer som kommunestyret fastsetter
2. Rådmannen skal *påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet*, og at *vedtak blir iverksatt*. Rådmannen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Rådmannens myndighet

- Rådmannen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i alle kommunale folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget
- Kommunalt folkevalgt organ **kan gi rådmannen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning**, hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet

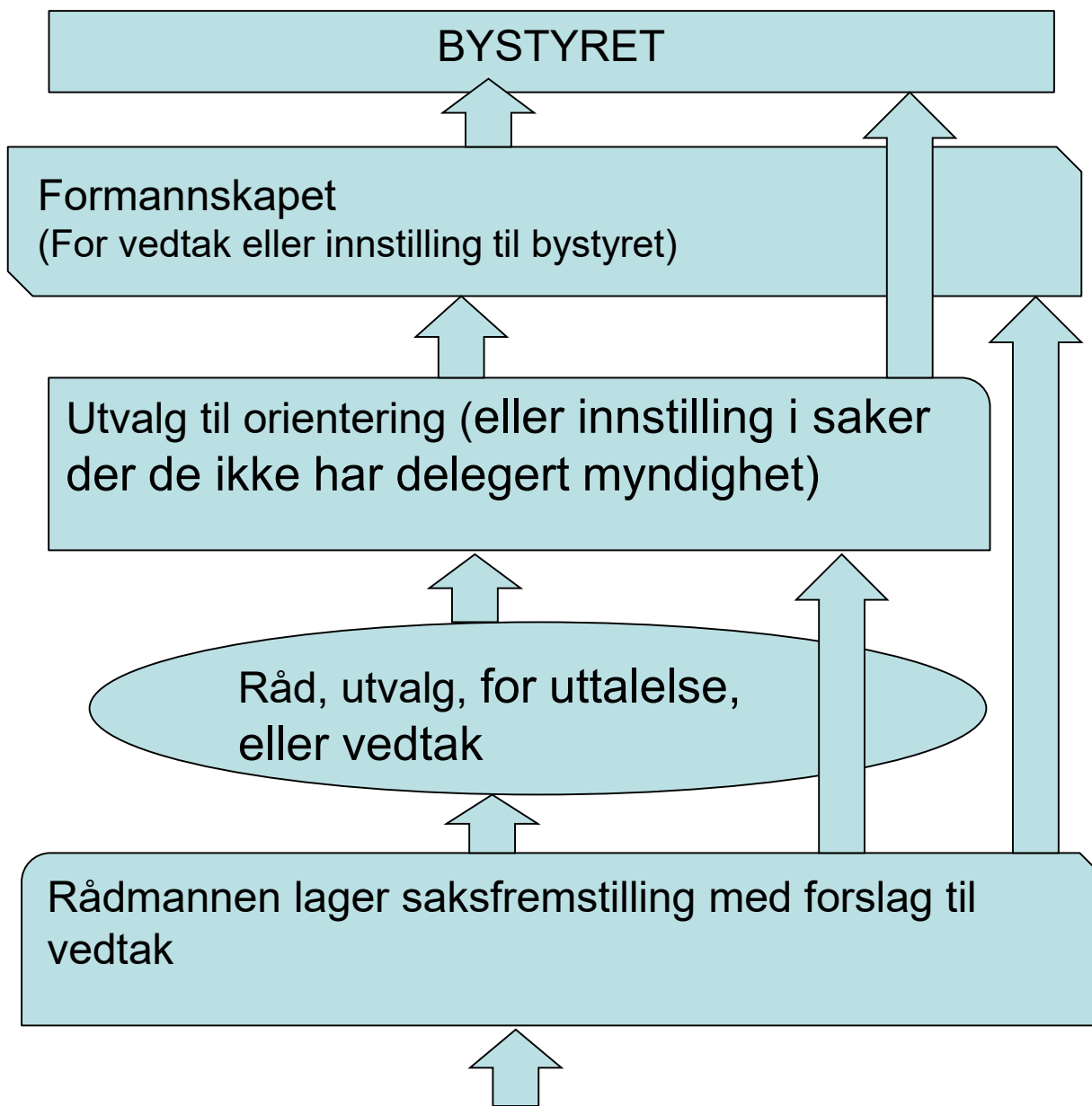
§ 22. Administrasjonssjef (Rådmann)

1. I hver kommune og fylkeskommune skal det ansettes en administrasjonssjef (rådmann).
2. Kommunestyret og fylkestinget ansetter selv administrasjonssjefen.

§ 23. Administrasjonssjefens oppgaver og myndighet.

1. Administrasjonssjefen er den øverste leder for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret eller fylkestinget fastsetter.
2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.
3. Administrasjonssjefen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget.
4. Kommunalt og fylkeskommunalt folkevalgt organ kan gi administrasjonssjefen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet

”Saksflyt”

Hvilke saker går hvor?

- Utvalg?
- Formannskapet?
- Bystyret?

Avhenger av
Delegerings-
reglement

Reglementene for
utvalgene

- Saker tar ofte tid – fordi det er krav til saksbehandling.
- Men – som politiker er det alltid et mulighetsrom for å ta opp ting!
- "Timing" er viktig!!!! Viktig å komme inn tidlig i prosessen

Premisser i samarbeidet mellom politikere - administrasjon

- Samarbeidet politikk og administrasjon i Bodø er meget godt!
- Likevel viktig å være klar over roller:
  - I privat virksomhet: adm.dir og styre/ styreleder
  - I kommunen: rådmann og bystyre/ ordfører
- Rådmannen er ansvarlig. «Politikerne kjenner bare rådmannen»
- Timeglasset : ordfører – rådmann
- I Bystyremøtet rettes alle henvendelser til ordfører.
- Dersom en ønsker svar fra administrasjonen ber en rådmannen svare (som evt. «peker på» en kommunaldirektør som kan gi detaljert svar).
- Bystyret styrer rådmannen/ administrasjonen – ikke flertallsgruppen
- Rådmannen skal «utrede, innstille og iverksette» politiske vedtak:
  - Utøve politikk (?), men ikke partipolitikk
  - Faglig fokus; kombinert med rammebetingelser
- Rådmannen/ administrasjonen er nøytral, uavhengig, men også lojal
- Å iverksette posisjonens vedtak <-> «nøytral» administrasjon

Oppsummering

- Det er godt forhold mellom politikere og administrasjon i Bodø kommune.
  - Avklarte roller
  - En viss/ «stor» takhøyde; dvs. åpen tone og direkte snakk mellom ordfører og rådmann
  - Klare politiske bestillinger ønskes; gjerne fulgt opp med økonomiske
  - God rapportering på at saker følges opp + arenaer for å møtes/ diskutere (pol-adm møte månedlig)
  - Alternative løsninger utredes, men klar anbefaling
  - Høy kompetanse i administrasjonen; også i å jobbe i en politisk organisasjon
  - God folkevalgtopplæring

